

FILM. Benicio del Toro ska spela Ernesto "Che" Guevara i en film registrerad av Steven Soderbergh, uppger spanska medier. Inspelningarna sker i Spanien, och filmen blir helt spanskspråkig. I övriga roller syns bland andra Julia Ormond och Catalina Sandino. (TT Spektra)

It Takes 2 – The history of Rock continues... Del 4 – "The times they are a-changing"

Industrialisering i stereo

1960 var den klassiska rock&roll-eran över. Skandaler hade brännmärkt skivindustrin som dalat drastiskt från sin toppnivå 1958 och tragedier hade lagt sordin på den tidigare så pulserande rocken. Den 21-åriga Eddie Cochran blev ännu en i raden av offer när han i april 1960 omkom i den bilkrasch där även Gene Vincent var hårsmånen från att stryka med.

Ett generationsskifte stod för dörren och efterkrigstidsbarnen hade nu nått skivköparålder. Föräldrarna var nöjda, eftersom de nya artisterna varken var uppkäftiga, grova i mun eller överdrivet sexuellt utmanande, och sponsrade glatt fickpengar till tonåringarnas nya plattor.

Artister med änglalika ansikten och sammetslena röster tog över marknaden. Neil Sedaka och Paul Anka fick sällskap av nykomlingar som Fabian, Bobby Vee, Gene Pitney, Frankie Avalon, Brian Hyland, Bobby Darin, Johnny Burnette, Dion och Marty Wilde. Det var egentligen bara artister som Roy Orbison, Del Shannon, Ricky Nelson och den notoriske byxpräckaren P.J. Proby som gjorde avkall från de smöriga pastischerna med ett rockigare sound.

Vi ska heller inte glömma The Beach Boys som med sitt California-sound fick oss att önska att det var sommar året runt med surfing, tjejer och snabba bilar som livsstil.

Den nya flugan var anarnas dans i nya varianter. The Fly, The Fish, Hucklebuck, Mashed Potato, Locomotion, Stomp, Limbo, The Swim, The Bird... ja det fanns alla tänkbara va-

rianter! Populärast blev The Twist som hade sina glansdagar på The Peppermint Lounge i New York. Twistfebern fick sin frontman i Chubby Checker och några klassiska låtar på temat Twist.

Dansens ökade popularitet fick till följd att det första riktiga diskoteket Whisky a Go-Go öppnade i Los Angeles 1963, och det är här som go-go-flickor (i stålburar!) har sitt ursprung.

Wall of sound

1958 kom stereoljudet som gav en naturligare och större ljudbild. Samtidigt fick inspelningstekniken med trekanalsbandspelaren sitt genombrott där artisten nu kunde spela flera instrument samtidigt på platta. Phil Spector tog detta till ännu en nivå. Det blev det "totala soundet" som gällde, artisterna själva var utbytbara.

Istället för endast en gitarr använde Spector fyra, som spelade likadant. Allt blandades till en grötig pulserande ljudmatta och gärna i mono då Spector var stor motståndare till stereoljudet. Grupper som Crystals, Ronettes, Righteous Brothers och Ike & Tina Turner blev enväldshärskaren Spectors

Det blev det "totala soundet" som gällde, artisterna själva var utbytbara.

skapelser med stora framgångar.

Enbart låten *River Deep – Mountain High* med Ike & Tina krävde 140 musiker och kostade 30.000 dollar att spela in!

Låtskrivarindustri

Mer avancerade inspelningar gjorde nu att låtskrivare anställdes av skivbolagen för att vaska fram hits i storindustri. Barry Mann och Cynthia Weil blev Spectors guld-klimpar. På Brill Building fanns andra industrikom-

Bob Dylan, 1963, då han fortfarande i huvudsak sysslade med protestsånger.

ARKIVBILD: SCANPIX

positörer som Neil Sedaka – Howard Greenfield, Gerry Goffin – Carole King samt Burt Bacharach – Hal David. Dessa låtskrivarpar dominerade fullständigt när det gällde mainstreammusiken i USA under första delen av 60-talet.

Från Guthrie till Dylan

Woody Guthrie var den första amerikanska folksångaren med rötterna i depressionens 30-tal, omstridd och med klara politiska värderingar som stred mot samhällsreformen.

Hans lärjunge blev Robert Zimmerman, som hade drömmen om att bli rockartist. Artistnamnet blev Bob Dylan, inspirerad av författaren Dylan Thomas. Med kopplingen till Guthrie och Pete Seeger

The history of rock

blev folkmusiken den första anhalten och 1962-64 huserade Dylan i Greenwich Village utanför New York. Hans kompositioner blev alltmer genomsyrade av det radikala politiska manifestet och svängde till alltmer slagkraftiga protestsånger spetsade med Dylans humor.

Bland annat medverkade Dylan tillsammans med Joan Baez på fredsmarschen till Washington 1963, där Martin Luther King gav sitt "I have a dream" tal. När Dylan fick höra The Animals version av *House of the rising sun*, en låt som han själv spelat i akustiskt på sin första platta, bestämde han sig. Trött på att vara en ikon för pro-

testörelsen sadlade Dylan om till elektrisk rock.

På Newportfestivalen 1965 blev han utbuad av sina gamla fans under framträdandet med sitt elektrifierade band och en skränande hög ljudnivå. De tvingades avbryta efter endast tre låtar men Dylan återvände efter en stund med ytterligare två akustiska nummer. Samma år släpptes singeln *Like A Rolling Stone*.

Med sina dryga sex minuter sprängde den alla gränser om hur lång en låt fick vara. Stilikonen Dylan hade på nytt visat att tiderna var på väg att förändras...

Peter Kronström

Tävling: Sätt ihop rätt artist med rätt låt

1. Neil Sedaka
2. Chubby Checker
3. Ricky Nelson
4. Bob Dylan
5. Crystals
6. Roy Orbison
7. Del Shannon
8. Bobby Vee
9. Beach Boys
10. P.J Proby

- A. *The Twist*
- B. *Runaway*
- C. *409*
- D. *Da Doo Ron Ron*
- E. *Hold me*
- F. *Rubber ball*
- G. *Breaking up is hard to do*
- H. *Only the lonely*
- I. *Hello Mary-Lou*
- J. *Subterranean Homesick Blues*

Svar och tröstorlek skickas till: Trelleborgs Allehanda, It Takes 2, Box 73, 231 21 Trelleborg eller mailas till: peter.kronstrom@telia.com Senast 11 juli.

Vinnare och rätta lösningen publiceras i nästa avsnitt av "The history of rock".

1:a pris: Specialtillverkad It Takes 2 T-shirt och Annelie Rydén-signerad It Takes 2-affisch.

2:a-5:e pris: Allehanda Allehandaprylar

Rätta svar i tävlingen den 14 juli:

- 1 – F Pat Boone – *Love Letters In the Sand*
- 2 – I Danny & the Juniors – *At the Hop*
- 3 – D Eddie Cochran – *C'mon Everybody*
- 4 – H Paul Anka – *Diana*
- 5 – J Frankie Lyman & the Teenagers – *Why Do Fools Fall In Love*
- 6 – B Tennessee' Ernie Ford – *Sixteen Tons*
- 7 – A Crests – *Sixteen Candles*
- 8 – C The Big Bopper – *Chantilly Lace*
- 9 – E Elvis Presley – *I Want You, I Need You, I Love You*
- 10 – G Tommy Steele – *Rock With The Caveman*

Vinnare från den 14 juli:

1:a pris: Martina Svensson, Ystad
2:a-5:e pris: ven-Ingvar Jönsson, Trelleborg, Peter Frank, Trelleborg, Lars-Erik Jönsson, Trelleborg samt Anders Lindblad, Ystad.